

Stojan Vrljić
Pedagoški fakultet
Matice hrvatske b.b., BIH-88000 Mostar

DENOTATIVNO I KONOTATIVNO ZNAČENJE RIJEČI NA ODABRANIM PRIMJERIMA

U članku se govori o denotativnim i konotativnim vrijednostima riječi. Ako jedan elemenat nema konotacijsku vrijednost, onda to znači da on nije u konotacijskoj opoziciji prema drugim elementima. Ako je on konotacijski markiran, onda stoji u opoziciji prema jednom drugom elementu ili jednom nizu elemenata u jeziku. Jedan niz jezičnih elemenata koji stoji u konotacijskoj opoziciji prema drugom nizu elemenata, konstituira jedno jezično područje, ili stilsko područje, ili *stilotip*. Jedan takav niz elemenata u hrvatskom jeziku čine turcizmi.

Ako se postavi pitanje: »Kako ću reći ako želim izraziti 'put od drveta ili kamena ili od gvožđa preko kakve vode ili dubine'?« (*Rječnik hrvatskog ili srpskoga jezika*, JAZU, s.v. *most*), ili »Kako se kaže na hrvatskom građevina za prijenos 'puteva preko ulica, željezničkih pruga, rijeka, jaruga itd.'?« (*Wahrig, Deutschen Wörterbuch*, s.v. *Brücke*), ili »što se misli ako se kaže *most*?«, onda se pita za pravu kombinaciju sadržajne mogućnosti s izražajnim mogućnostima jezika, tj. primjenu jezika kao *denotativnog* sredstva.

Ako se umjesto toga pita: »Kako se kaže 'most' u ovoj ili onoj situaciji?«, ili »Koje predodžbe jedne komunikacijske situacije imamo ako za 'most' kažemo *ćuprija* ili *most*?«, onda se pita za pravu kombinaciju pojmova i izražajnih oblika sa situacijskim kontekstom. Mnogi tu kombinaciju nazivaju pravilom primjene jezika. Ta kombinacija ima određenu funkciju znakova u kojoj jezična uporaba, tj. rezultat zajedničke postave od izvjesnih pojmova i izvjesnih izražajnih oblika, može p(r)obuditi određenu predodžbu. Takva predodžba, nezavisno od denotativnog sadržaja koji je nastao od pojmova, javit će se kroz vrstu pojmovnog izbora i izbora forme a zvat će se *konotacija*.

Turcizam *ćuprija* za svakog prosječno obrazovana Hrvata ima »asocijativnu moć dozivanja« u svijest četiri-pet stoljeća otomanske okupacije. Sino-

nimski potencijalno *mos* (*Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, JAZU s.v. *mos*) asocira nas na Dubrovnik. Jezične izričaje koji posreduju kod stvaranja konotacija nazivamo konotatori.

Pogledajmo kako funkcionira konotacijski jezik, shvaćen kao snaga primjene jezika za određeni »semiološki sustav« na primjeru naslova romana

Konotacijski jezik (konotacijski znaci)	
Izraz (konotator)	Sadržaj (konotacija)
Ivo Andrić (<i>Na Drini ćuprija</i>) Ivo Andrić (<i>Die Brücke über die Drina</i>)	Predodžba o karakteru komunikacijskog teksta i njegovih komponenata (ostvarena na sljedećim kvalitetama): <ol style="list-style-type: none"> 1. leksička (<i>ćuprija</i>) 2. sintaktička (prepoznatljiva u frazeologizmu <i>na vrbi svirala</i>) 3. prozodijska (otvorenost iska-za) 4. koincidentna (deseterac)
Denotativni znaci (tekst, rečenica, riječ)	
Izraz (forma)	Sadržaj (pojam)

Ive Andrića na hrvatskom i njemačkom:

Sve navedene kvalitete njemačkog teksta sadržane su i u tekstu izvornika. Ni jedna od nabrojanih stilskih vrijednosti izvornika u prijevodu nije dobila svoj adekvat, jednim dijelom i zbog jezičnih sustava, a više zbog različitosti kulturnog i povijesnog nasljeđa.

Konotacijske oznake nalaze se najčešće na dijakronijskoj, geografskoj, socijalnoj (žargonskoj) i stilističkoj razini. Jedna izjava može biti konotator na samo jednoj razini, na većini razina ili istovremeno na svim razinama. Markiranost jednog jezičnog elementa na tim razinama ima konotacijsku vrijednost, ili pak stilsku vrijednost kao konkretizaciju određenog izričaja. Stilistički markirani elementi funkcioniraju kao stilemi i daju, u kombinaciji s čimbenicima komunikacijske situacije (očekivanje slušatelja, na primjer) određene

nom tekstu konotacijsku, tj. stilsku vrijednost. Istovremeno, pomoću čimbenika komunikacijske situacije možemo opisati leksičke vrijednosti jednog izričaja kao kombinaciju jednog neograničenog broja opozicija ili markiranja. Pritom će geografske, socijalne (žargonske) i dijakronijske restrikcije i opozicije biti stilistički relevantne i djelimično, ali znatno rjeđe — obrnuto.

Konotacijski znaci istovremeno funkcioniraju kao restrikcije za uporabu denotativnog jezika. Jer, konotator može biti definiran samo kroz asocijaciju s jednim pravilnim i uspješnim konotacijama.

Kroz zakonitost jezične uporabe korisnici jezika su navikli povezati određene stileme u (apstraktnom) prosjeku s određenim situacijskim kontekstom: stilemi nose informacije u njihovu vlastitom *leksikonu*, tj. ponašaju se kao obigatorne markiranosti jezičnih elemenata u kojima su zalihe jezične kompetencije. Takvu vrstu stilске vrijednosti zovemo leksička stilská vrijednost. Po mišljenju mnogih, stil je s gledišta govornika izbor jedne određene, situaciji odgovarajuće alternative koju vidimo kao sinonimiju. Stilská vrijednost teksta rezultat je takva izbora. Spajanje stilema s izvjesnim primijenjenim kontekstom, u *leksikonu* jezika nalazi se kao uporabna restrikcija tako da je taj izbor jedva slobodan izbor: restrikcije su samo jedan dio jezičnog sustava znakova i mogu se prihvatiti kao najmanja egzistencija osnovnih stilskih tipova — kao u neku ruku zatvoren sustav unutarnjeg *langue*.

Osnovni stilski tip nastaje reprezentativnim ponavljanjem kroz tekstove u izvjesnom situacijskom kontekstu težeći prema konvencionalizaciji izražajnog dijela jednog *makroznaka* koji je nastao kao jedan konotacijski znak. Ovdje i slušatelj i govornik raspolažu istom kompetencijom i simboliziraju jedan situacijski kontekst adekvatnog tipa. Ako, na primjer, govorim hrvatski s neuobičajeno mnogo turcizama (ili germanizama), onda time signaliziram da u izražavanju nisam u potpunosti usmjeren na standardni hrvatski jezik, ili čak pokazujem određeni prijezir u odnosu na slušateljstvo.

Tekstovi koji sa zadovoljavajućom sposobnosti dolaze u istim primjenjivim kontekstima i s istim stilemima, tvore u shvaćanju jezičnog korištenja zajedno stilistički markirane osnovne tipove teksta. Apstrahirana predodžba spomenutih turcizama (ili žargona, na primjer) djelimično je u kompetenciji govornika i čini tako jedan leksički *stilotip*. Na isti način stilistički uređeni skup signifikantnih elemenata čini leksički *stilregistar*. Obje pojave pripadaju *leksikonu* jezika i u najdaljem smislu strani kompetentnosti.

Elementi jezika koji su uvijek stilističko-konotacijski relevantni, tj. uvijek u određenom tekstu daju jednu izvjesnu stilsku vrijednost, zovu se *stilemi*. Turcizmi kao leksičko-stilski markirani elementi koji će u određenim komunikacijskim kontekstima ili situacijskim kontekstima biti primijenjeni, stilemi su baš po tome, što u slušatelja, zahvaljujući njihovu jezičnom iskustvu, a ponekad određenom situacijskom kontekstu — konotiraju i tako tekst stilistički markiraju. Takvi stilemi koji uz snagu opće jezične uporabe konotiraju

iste tipove situacijskog konteksta pripadaju viđenju istog *stilregistra*.

Najmanji broj leksičkih markiranja obligatoran je, a nasuprot tomu — najveći je fakultativan. Već od samog govornika dolazi složen tekst *kontekstualne stilske vrijednosti*. Kod obligatorne markiranosti elemenata dolazi kontekstualna stilska vrijednost zajedno s leksičkom. Obligatorno su markirani turcizmi u književnom opusu Ive Andrića. Turcizmi kao leksički stilemi javljaju se daleko u tekstu kao sastavnom dijelu komunikacijskog konteksta. Tekst je samo dio stvarnog sadržaja kao pretpostavka o govorniku i slušatelju i aktualni situacijski kontekst izjave. Jedan *stilotip*, kakvi su turcizmi u hrvatskom jeziku funkcionira kao signal za izvjestan *kontekstualni tip*, i obrnuto: postojeći situacijski kontekst daje slušatelju zahvaljujući istom jezičnom iskustvu jednu *stiločekivanost* koja također stoji u funkciji konotacijski znakova. Stoga je kod slušatelja u prvom planu probabilitativnost: u razmatranom kontekstu tekst treba pripadati jednom izvjesnom tipu. Turcizmi grade *stilotip* koji je takoreći leksička, kontekstualno uvjetovana očekujuća stilska vrijednost teksta. Kroz poznavanje *stilotipa* primatelj očekuje (iako podsvjesno) izvjestan registar stilema koji će se u tekstu pojaviti. Time želimo reći da *stilotip* teksta kao i tekstualna vrijednost elemenata mogu (bar približno) biti pretkazljivi ukoliko se poznaje kontekst i namjera govornika.

Međutim, ako se *stilonamjera* ne poznaje, neće se znati kako će govornik primijeniti *konotacijski leksikon* ni stvarnu kontekstualnu vrijednost teksta, dok se taj prima. Ako je stilska vrijednost drukčija nego što se u komunikacijskom procesu očekuje (ako se u Andrićevu književnoumjetničkom opusu javi tekst bez turcizama), primatelj će to prihvatiti kao opoziciju, time će doći do stilske vrijedne konotacije koja ne potječe od leksičkih stilskih vrijednosti primijenjenih jezičnih elemenata — a ipak za primatelja u obuhvaćenoj stilskoj vrijednosti dolazi do odlučujućeg markiranja. Takva stilska vrijednost jednostavno je stilska vrijednost teksta. Ona se ne ubraja u *leksikon konotacijskog jezika*, nego je možemo nazvati *primijenjena ili komunikacijska stilska vrijednost*.

Kao što se dade zaključiti, odsutnost stilski markiranog elementa u nekom tekstu podupire, prirodno, također stilsko djelovanje, u kojem tekst čini pristupačnim za drugo markiranje. Tako je i u sljedećem primjeru:

(1) »Bezbeli, k'o da sam u *hampamuku* rastao a na šiljetu vijek proveo i kroz pendžer svijet gledao.«
/Šala u Samsarinom hanu, 113/

»Als ob ich wohl in *Samt und Seide* aufgewachsen wäre, mein Leben auf weichen Kissen verbracht und die Welt durchs Fenster betrachtet hätte.«
/Der Spaß in der Herberge, 150/

Odsutnost turcizma (k'o da sam u *hampamuku* rastao) u tekstu prijevoda "nadoknađena" je novim frazeologizmom Als ob ich wohl in *Samt und Seide* aufgewachsen wäre.

Znaci konotacijskog jezika također su u *leksikonu jezika* i u *leksikonu govornika* registrirani kao pravilo i tako funkcioniraju kao *konotacijske presupozicije* — kao komunikacijska kompetencija. Raznolike konotacije donose raznolike preobrazbene mogućnosti ili restrikcije. A to je moguće baš zato što one u sustavu konotacijskog jezika stoje u opoziciji jedna prema drugoj. Ako jedan jezični elemenat A (kakav je, recimo, leksem *šala*) u jednom određenom pogledu odstupa od jednog drugog elementa B (kakav je turcizam *maskara*), tako da se može reći da baš zbog tog odstupanja A nema istu primjenu kao B, onda ta primjena stoji u pogledu mogućnosti ili restrikcija u jednoj opoziciji prema B; A i B bit će opozicijski članovi, tzv. opozicija. Još je De Saussure istakao kako su razlike, tj. opozicije između jezičnih jedinica, ono što se konstituira kao znak. Jednu vezu distinkcije ili distinktivnih čimbenika karakteriziraju jezične jedinice, dajući im njihove komunikacijske funkcije. Vrijednost jednog elementa u različitim situacijskim kontekstima uvjetovana je konotacijom koja se može javiti kao smetnja ako je za određeni kontekst neprikladna, i želju da se takve smetnje izbjegnju — što će svakako ograničiti važeće područje elemenata. Drugim riječima: ako je konotacija turcizama na njemačkom neprikladna, tj. takva da stvara smetnje, turcizam je, iz želje prevoditelja da se smetnje uklone — preveden. To znači da se tim činom ograničava važeće područje elemenata kao u sljedećim primjerima:

(2)	Mustafa prvi prasnu u smijeh, a beg odmah prihvati. » <i>Šala, maskara</i> .«
/Mustafa Madžar, 36/	Mustafa brach zuerst in Gelächter aus, und der Beg stimmt ein. » <i>Spaß muß sein!</i> «
/Mustafa Madgyar,70/
(3)	Ne trepćući nekim dubljim glasom fra Petar je govorio polagano.
» <i>Šala, maskara!</i> «
/U vodenici, 123/	Fast ohne zu blinzeln, begann Fra Petar mit einer seltsam tiefen Stimme langsam zu erzählen: » <i>Scherz, Verstellung!</i> «
/In der Wassermühle, 144/
(4)	» <i>Sikter</i> i s njim zajedno!«
/Ćorkan i Švabica, 190/	» <i>Hol der Teufel dich</i> und ihn zusammen!«
/Ćorkan, der Einäugige, und die Fremde, 163/

- (5) »*Sikter*, vlašē!«
/Na Drini ćuprija, 53/ »*Marsch*, Christenhund!«
/Die Brücke über die Drina, 42/
- (6) »*Sikter*, more i ti i kadija.«
/Put Alije Đerzeleza, 23/ »*Bleibt mir vom Halse*, du und
Kadi!«
/Der Weg des Alija Djerzelez,
29/
- (7) »A sad idi đavolu koji te meni i
poslao. Idi! *Sikter*!«
/Na Drini ćuprija, 40/ »Und jetzt scher dich zum
Teufel, der dich zu mir
geschickt hat. Marsch! *Raus*!«
/Die Brücke über die Drina, 31/
- (8) Lotika je dala *miraz*.
/Na Drini ćuprija, 323/ Lotika gab die *Aussteuer*.
/Die Brücke über die Drina, 265/
- (9) Djevojka je bila lijepa, tiha i
puna, a nosila je i *miraz*.
/Travnička hronika, 135/ Das etwas volle Mädchen, ein
schönes und stilles Wesen,
brachte ein *Mitgift* in die Ehe.
/Wesire und Konsuln, 102/

Tamo gdje smetnji nema (tj. tamo gdje je konotacija turcizma na njemačkom adekvatna izvornom tekstu), turcizam je prenesen iz izvornika u tekst prijevoda:

- (10) »Ama ko će me nagovoriti?
Šejtan!«
/Na Drini ćuprija, 49/ »Wer soll mich schon angestiftet
haben? *Der Scheitan**!«
/Die Brücke über die Drina, 38/
- * Teufel
- (11) »Alejhselam kaže: 'Šejtan poput
krvi kruži kroz ljudsko telo.'«
/Travnička hronika, 351/ »Alejhselam sagt: 'Der Schaitan
kreist im Körper des Menschen
wie das Blut.'«
/Wesire und Konsuln, 266/
- (12) A sitan svijet, naročito *raja* od
sve tri vjere, strepi na svoj način
i za svoj račun...
/Omerpaša Latas, 11/ *Die kleinen Leute, zumal die
Rajah* – die morgenländischen
Christen ebenso wie die
Katholiken und die Juden –,

- zitterten auf eigene Weise und eigene Rechnung.
/Omer-Pascha Latas, 7–8/
- (13) Zatim je izložio koje su prve potrebe i kakvi će biti pripremni radovi i šta se pri tome očekuje od domaćih Turaka i traži od *raje*, hrišćana.
/Na Drini ćuprija, 29/
- Danach erläuterte er, was man zuerst brauche, wie dei Vorarbeiten aussehn würden und was man dabei von den hiesigen Türken erwarte und von *den Rajas**, den Christen, verlange.
/Die Brücke über die Drina, 21/
- * Türkische Untertan, die nicht Mohammedaner sind
- (14) Mudro i lijepo su snosili svoju zlu sreću i Hadži Omer i njegova pametna *hanuma*, ali nade na porod više nije moglo biti.
/Na Drini ćuprija, 236/
- Weise und voller Würde trugen sie ihr Unglück, Hadschi Omer und seine kluge *Hanuma**, aber Hoffnung auf Nachwuchs konnte nicht mehr sein.
/Die Brücke über die Drina, 193/
- * Frau
- (15) Saida *hanuma*, zakonita žena Omerova...
/Omerpaša Latas, 120/
- Saida-*Hanum*, die legitime Frau Omers...
/Omer-Pascha Latas, 147/
- (16) »... koliko sutra da zovemo svirače i pečemo *alvu*.«
/Omerpaša Latas, 201/
- »... gleich morgen werden wir die Musiker bestellen und *Halva* bereiten.«
/Omer-Pascha Latas, 152/
- (17) Na trgu koji vezuje most sa čaršijom kuvala se u kotlovima *halva* i onako vruća delila narodu. Tada se osladio i onaj koji na na *Bajram* nije.
/Na Drini ćuprija, 74/
- Auf dem Platz, der die Brücke mit der Stadt verbindet, wurde in Kesseln *Halwa** gekocht und noch warm an das Volk verteilt. Da aß sich auch der an Süßigkeiten satt, der es zum *Bairam*** nicht getan hatte.
/Die Brücke über die Drina, 60/
- * Süß speise aus Mehl, Butter und Zucker
** Großer mohammedanischer Feiertag

- (18) Ili je dočekivao veče sa našim gazdama i *begovima* kod *akšamluka*...
/Na Drini ćuprija, 212/
- Oder er verbrachte den Abend mit unserem Hausherrn und *Beg* beim *Akschamluk*...
/Die Brücke über die Drina, 174/
- (19) Kazao joj je da će biti ponovo sa prvim sumrakom, oko *akšama* na kapiji.
/Na Drini ćuprija, 194/
- Er sagte, daß er mit der ersten Dämmerung, etwa um die Stunde *Akscham*, wenn der Muezzin zum Abendebet ruft, wieder auf der Kapija sein wurde.
/Die Brücke über die Drina, 158/
- (20) Grčevitim pokretom odbijao je čašu sa *šerbetom*.
/Travnička hronika, 249/
- Wild stieß er das ihm angebotene Glas mit *Scherbet* von sich.
/Wesire und Konsuln, 190/
- (21) *Gazija* plaća i izlazi iz dućana...
/Anikina vremena, 55/
- Gazija* zahlte und trat, sich schüttelnd und vor Kälte zitternd, aus dem Laden...
/Anikas Zeiten, 246/
- (22) Vjenčaće se pred *kadijom*, naravno, i ona će morati na ulici nositi *feredžu*.
/Omerpaša Latas, 201/
- Die Ehe würde vor dem *Kadi* geschlossen, gewiß, sie müse auf der Straße die *Feredža* tragen.
/Omer-Pascha Latas, 249/
- (23) Još od proljeća širili su se po Bosni glasovi o carskoj vojsci koju će dovesti *serasker* Omer-paša i pomoću nje uvesti tanzimat i pokoriti neposlušne begove i ajane...
/Nemirna godina, 108/
- Bereits im Frühjahr waren in Bosnien Gerüchte über ein Heer des Sultans aufgetaucht, das unter dem *Serasker* Omer Pascha kommen werde, um das Tansimat einzuführen, die ungehorsamen...
/Ein unruhiges Jahr, 372/
- (24) Dječaci od pedlja dozivali su jedan drugog, trčali zadihani, mašući drugim turom, da bi svoje male noževe natopili u krvi pogubljenih i
- Dreikäsehochs riefen einander etwas zu und liefen keuchend und mit flatternden Hosenböden durch die Straßen,

da bi poslije vitlali njima i plašili
mlađe od sebe po <i>mahali</i> .
/Travnička hronika, 346/	getrieben von dem Verlangen,
ihre kleinen Messer in das Blut
der Getöteten zu tauchen, sie
dann prahlend in der Luft zu
schwenken und ihre noch
jüngeren Kameraden aus der
<i>Mahalla</i> zu erschrecken.
/Wesire und Konsuln, 262/
(25) Imali su pravo oni koji su govorili:
»gori su <i>seraskerčići</i> od
<i>seraskera!</i> «
/Nemirna godina, 120/	So hatten jene recht behalten,
die sagten: »Schlimmer als der
<i>Serasker</i> sind die <i>kleinen</i>
<i>Serasker!</i> «
/Ein unruhiges Jahr, 385/
(26) Nazva nabusito i nejasno
<i>merhaba...</i>
/Put Alije Đerzeleza, 10/	Er entbot mürrisch und
undeutlich ein » <i>Merhaba</i> «...
/Der Weg des Alija Djelzelez, 16/

Ponekad nalazimo i takva mjesta gdje se uz preneseni turcizam nalazi i njegov prijevod.

Ovdje se može govoriti o geografskim, socijalnim, dijakronijskim, tj. stilističkim konotacijskim dimenzijama odnosno različitim razinama akceptabilneta koje iz restrikcije tih razina slijede.

Jedan jezični elemenat koji sa sobom nosi elemenat konotacije označavamo kao *konotacijski markiran*, tj. stilistički markiran. Nasuprot toga su *konotacijski nemarkirani elementi* koji u jednoj odgovarajućoj konotacijskoj dimenziji ne mogu dati konotaciju, tj. nemaju stilističku vrijednost. Takvi su turcizmi s ograničenom važnosti sadržanoj u izvorniku i prijevodu na njemački jezik u kojem bi (po mišljenju prevoditelja) izazvali konotacijske smetnje. Neke su riječi za sve konotacijske dimenzije nemarkirane. Stilistički nemarkirani elementi čine zapravo samo jedan manji dio jezičnog izražavanja. Radi se o riječima koje izražavaju u osnovi samo temeljne jednostavne semantičke znakove: veznici (*i, da, kao: und, daß, wie*); prijedlozi (*na, kroz, od: an, durch, von*); glagoli koji izražavaju elementarnu relaciju (*je, sam, će, mora: ist, hat, wird, muß*); najobičnije zamjenice (*oni, netko, ono: sie, jemand, es*). Samo se po sebi razumije, da samo s takvim elementima ne možemo graditi sadržajno nosive rečenice.

Ako jedan elemenat nema konotacijsku vrijednost, onda to znači da ne stoji u konotacijskoj opoziciji prema drugim elementima. Ali ako je konotacijski markiran, onda stoji u opoziciji prema jednom drugom elementu ili

jednom nizu elemenata u jeziku. Jedan niz jezičnih elemenata koji stoji u konotacijskoj opoziciji prema drugom nizu elemenata, konstituira jedno jezično područje, ili stilsko područje, ili *stilotip*.

A upravo jedan takav niz elemenata u hrvatskom jeziku čine turcizmi.

Literatura

Sabrana djela Ive Andrića. Sarajevo, 1976.

Die Brücke über die Drina. im Verlag Ullstein GmbH, Frankfurt/M – Berlin – Wien, (Ernst E. Jonas).

Wesire und Konsuln. Deutscher Taschenbuch Verlag GmbH – Co. KG, München, 1978, (Hans Thurn).

Das Fräulein. Carl Hanser Verlag, München, 1962, (Edmund Schneeweis).

Omer-Pascha Latas. Carl Hanser Verlag, München 1980, (Werner Creutziger).

Sämtliche Erzählungen: *Der Elefant des Wesirs*, Carl Hanser Verlag, München 1963.

Sämtliche Erzählungen: *Im Streit mit der Welt*, Carl Hanser Verlag, München 1963.

Denotative and connotative meaning of words on a limited corpus

Summary

The article deals with denotative and connotative meaning of words. If one element has no cognitive values, it means that it is not in a connotative opposition to other elements. In other words, if one element is connotative and marked as such, it is connected with other elements in a language. A group which stands in the opposition to some elements, makes a stylistic field. Such a field in the Croatian language is represented by Turkish words.

Ključne riječi: značenje riječi, denotativno značenje, konotativno značenje
Key words: word meaning, denotative meaning, connotative meaning